

**ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI**

**Fakulta pedagogická
Katedra historie**

Posudek oponenta bakalářské práce

Název bakalářské práce:

HISTORIE TĚŽBY UHLÍ VE VSTIŠI A NA JIŽNÍM PLZEŇSKU

Autor bakalářské práce: Šárka Votavová

Oponent: Mgr. Jakub Krček

CÍL PRÁCE

Ve své bakalářské práci se Šárka Votavová rozhodla zpracovat problematiku těžby uhlí v oblasti jižního Plzeňska. Úžeji se pak zaměřila na místo svého bydliště, obec Vstiš, nacházející se mezi Chotěšovem a Dobřany. Těžiště její práce leží v období druhé poloviny 19. století a počátku 20. století s přesahy do dob mladších až současných, kdy autorka hledá stopy po těžební činnosti, jež po dlouhá desetiletí spoluutvářela ráz krajiny jižního Plzeňska.

OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

V úvodu bakalářské práce deklaruje Šárka Votavová své cíle a velice stručně představuje literaturu a prameny, na základě jejichž studia práce vznikala. Dozvídáme se, že veškerá autorkou použitá literatura, ať již monografie či sborníkové a časopisecké články, vyšla před rokem 1989, nejčastěji kolem poloviny 70. let. Téma uhelného průmyslu a s ním souvisejících dělnických hnutí se těšilo v tehdejší historiografii obrovské podpoře ze strany vládnoucího normalizačního režimu, který si tak vytvářel svým způsobem obhajobu často brutálního postupu při exploataci celých rozsáhlých oblastí s uhelnými nalezišti. Je zarážející, že tuto skutečnost autorka žádným způsobem nereflektuje a veškeré údaje čerpané z literatury nekriticky přijímá. Vzniká tak v celku nezáživný kompilát z několika více méně tendenčních spisů třicet a více let starých. Povahu pramene mají pouze dva novinové články ze 20. let, vstišská obecní kronika, soubor důlních map uložený na OÚ ve Vstiši a ústní svědectví

místního zastupitele Ing. Zdeňka Zajíce. V první kapitole své práce autorka nastiňuje historický vývoj dobývání uhlí v oblasti jižní části plzeňské kamenouhelné pánve od jeho počátků na konci 60. let 18. století, dále přináší některé detaily z technické stránky těžby včetně vybavení dolů, nabízí rovněž exkurz do problematiky hornických stávek. Tato pasáž vychází převážně z práce Ludmily Kárníkové (historický nástin) a zejména Františka Kroce (stávky). Druhou kapitolu (můžeme-li ovšem v případě stránky a půl textu hovořit o kapitole) věnuje Šárka Votavová Západočeskému uhelnému spolku, který na přelomu 19. a 20. století vlastnil všechny doly ve sledované oblasti. Teprve ve třetí kapitole přicházejí ke slovu výše zmiňované prameny. Konečně se dostáváme k meritu věci, tedy k historii dolování ve Vstiši. Především pomocí obecní kroniky a starých důlních map autorka přibližuje historii dolu Bayer, který na katastru obce fungoval po relativně krátkou dobu, v letech 1893-1904. stručně se věnuje také geologickým aspektům těžby a pokouší se zhodnotit klady a zápory těžby ve vztahu k obci. Při té příležitosti rekonstruuje vývoj osídlení obce ve sledovaném období, a to na základě sčítání lidu z let 1890 a 1900, jejichž výsledky přebírá z obecní kroniky. Asi nejpřínosnější část práce pak představuje třístránková pasáž, v níž autorka shromažďuje hmotné doklady o těžbě dochované v krajině i v intravilánu obce (vlečka k dolu Bayer, původní konírna, hornické ubytovny atd.). Je však otázkou, nakolik jsou zde předkládané údaje výsledkem terénního průzkumu samotné autorky, a nakolik je přebírá od již zmiňovaného Ing. Zajíce, s nímž téma diskutovala. Čtvrtá kapitola se pak věnuje ostatním dolům ve sledované oblasti jižního Plzeňska (Mantov, Týnec, Zbůch). Poslední pátá kapitola pojednává o hornických oslavách a svátcích, bohužel však nikoliv v období přelomu 19. a 20. století, v němž jsme se doposud převážně pohybovali, ale až ve druhé polovině 20. století, kdy se odehrávaly plně v režii komunistického režimu. Závěr má ryze shrnující charakter. V příloze najdeme několik z literatury převzatých fotografií, dále autorčiny vlastní fotografie současného stavu objektů, jež souvisejí s těžebním podnikáním ve Vstiši, a zejména pak několik velkoformátových reprodukcí starých důlních plánů.

FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Po formální stránce vykazuje práce Šárky Votavové značné nedostatky. Vcelku snadno jí můžeme odpustit průměrné stylistické nadání, co je však neodpustitelné, je mimořádně nízká schopnost psát gramaticky správně, ať už se jedná o koncovky ve shodě podmětu s přísudkem, nebo o interpunkci při oddělování vět vedlejších. Formálními lapsy se vyznačuje také příloha. Nemám vůbec namysli velmi kvalitní reprodukce starých plánů, (u nichž je otázkou, do jaké míry jde o zásluhu samotné autorky), jako spíše reprodukce historických fotografií, které nám autorka servíruje tak, jak jí „vylezly“ ze skeneru, aniž by provedla alespoň základní ořez.

Mám-li učinit shrnutí postřehů a dojmů z předkládané práce, musím vyjádřit jisté zklamání. Na vině je především značně omezená pramenná základna a pak zejména jakási beztvářnost, s jakou autorka ke své práci přistoupila. Více méně se spokojila – jak již bylo

výše řečeno – s reprodukcí pár ideologicky zatížených publikací. Problematiku těžby uhlí a zejména horníků lze přitom pojmut i zcela v intencích současného historiografického kurzu. Pro inspiraci koneckonců autorka nemusela chodit daleko. Je to tuším čtyři pět let, kdy na této katedře obhájila Veronika Lišková vynikající diplomovou práci o těžbě černého uhlí na Radnicku, přičemž se podrobně zaměřila na obraz každodenního života, těch, kterým bylo jeho dobývání obživou.

OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

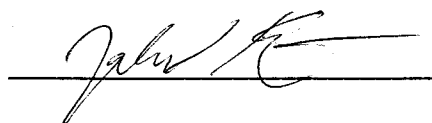
Co Vás přimělo zabývat se dějinami těžby uhlí?

V čem dle Vás spočívá největší přínos Vaší bakalářské práce?

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Bakalářskou práci Šárky Votavové doporučuji k obhajobě s hodnocením **dobře**.

V Plzni 27. května 2012

Mgr. Jakub Krček

(oponent)